

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Ἐκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Σ. Βουτυρά, Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζηρίων καὶ Ι. Μ. Δαρβέρη, διευθύνοντος.

ΤΟ ΠΙΚΡΟΝ ΠΟΤΗΡΙΟΝ

Ἐάν τοῦλάχιστον τὸ πικρὸν ποτήριον, ὅπερ πάλιν ἐπίομεν, ἦτο τὸ τελευταῖον! Ἐάν τὸ ράπισμα, ὅπερ ἐδέχθημεν, οὐχὶ ὡς ποινὴν ἀδικήματος, ἀλλὰ μόνον διότι δὲν εἴμεθα ἰσχυροὶ, ἀπέσειε τὴν νάρκην, ἐν ἣ διατελοῦμεν θυσιζόμενοι καὶ ἐγέννα ἄγριον αἰσθημα ἐκδικήσεως κατὰ τοῦ μεγίστου τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν—ὄχι τοῦ ἐξωτερικοῦ, αὐτὸν δὲν τὸν φοβούμεθα!—ἀλλ' ἐκείνου, ὅστις ἐμφωλεύει ἐντὸς τῶν ψυχῶν μας!

Ὡ ἀδελφοί, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχει εἰς, ὅστις νὰ μὴ εἶναι ἕτοιμος νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς τιμῆς του. Ὡ ἀδελφοί, ἕτοιμοι πάντοτε νὰ ὁρμήσῃτε καὶ πρὸς τὸν θάνατον ἀκόμη, διότι ἡμφισβήτησαν τὴν τιμιότητά σας, ἡ εἶπον ἕνα λόγον ἀπρεπῆ διὰ τὴν σύζυγον, ἡ τὴν ἀδελφὴν ἡ τὴν κόρην σας, ἡ ἐκείραξαν τὴν ξένην τὴν ὁποίαν συνοδεύετε, ὦ ἀδελφοί, νομίζετε ὅτι ὁσονδήποτε ἰσχυρὸς καὶ ἂν ἦτο, θὰ ὑπῆρχε τις ἱκανὸς νὰ προσβάλλῃ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν τιμὴν, ἂν ἐθεωροῦμεν αὐτὴν ἴσην πρὸς τὴν ἀτομικὴν;

Ἄλλ' ἂν διὰ τὴν ἀτομικὴν τιμὴν εἰς οὐδὲν λογιζόμεθα οὔτε εὐημερίαν, οὔτε περιουσίαν, οὔτε ζῶην καὶ τὰ πάντα περιφρονοῦμεν χάριν αὐτῆς, διατὶ νὰ εἴμεθα τόσον φειδωλοὶ εἰς θυσίας ὅταν πρόκειται περὶ τῆς ἐθνικῆς; Φειδωλοὶ καὶ ἀναίσθητοι, διότι τὸ ποτήριον τοῦ αἵματος, ὅπερ ἐπίομεν, δὲν ἦτο τὸ πρῶτον. Ἐρυθρὰ ἦτο ἀκόμη ἡ καρεὶά μας ἀπὸ τὸ ράπισμα τοῦ 1897, ὅτε μετὰ νέου ζήλου ἐπεδόθημεν καὶ πάλιν εἰς τὴν πρὸς στιγμὴν διακοπεῖσαν λατρείαν τοῦ ἐγώ, τοῦ ἀληθῶς φοβεροῦ καὶ ἀπαισίου τούτου ἐχθροῦ, τοῦ ναρκοῦτος καὶ δηλητηριάζοντος τὴν ἐθνικὴν ψυχὴν καὶ παρασκευάζοντος τὰς ἐθνικὰς κατασχύνας.

Μία ἐπταετία παρῆλθεν ἔκτοτε, καθ' ἣν ὄχι μόνον δὲν ἀπρηνήθημεν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον, ὄχι μόνον δὲν ἐγκατελείψαμεν οὐδεμίαν τῶν παλαιῶν ἑξεων, ἀλλὰ καὶ κατεδείχθημεν ἀνίκανοι νὰ ὠφεληθῶμεν ἐκ τῶν τοῦ παθήματος διδαγμάτων. Ποία ἐκ τῶν πρετέρων ἀμαρτιῶν ἐξηγνίσθη; Τίνος κλάδου δυνάμεθα νὰ ἐπιδείξωμεν πρὸς ἐξίλασμον τὴν ἀνόρθωσιν; Καὶ πταίουν οἱ ἄρχοντες μόνον; Πταίει τὸ κάτοπρον δηλαδὴ, ἐφ' οὗ κατοπτρίζεται ὁλοζώντανος ἡ ραπισμένη μας ὄψις; Ἡ πταίομεν πάντες, ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, οἱ ὑποτελεῖς τοῦ ἐγώ, οἱ μὴ καταρρίπτοντες τὸν ἀπεχθὲ βωμόν τοῦ ἐγώ τούτου, ὡς πρῶτην θυσίαν πρὸς τὴν ἐθνικὴν τιμὴν;

Πικροὶ εἶναι οἱ λόγοι, διότι πικρὸν ἦτο τὸ ποτήριον. Ἐάν τοῦλάχιστον ὡς εἰς ἄνθρωπος ἀνεπηδῶμεν ὅλοι, ἕτοιμοι νὰ ἐκλάβωμεν ὡς ἀτομικὴν τὴν ἐθνικὴν ὕβριν καὶ διὰ πάσης θυσίας ἀπεφασίζομεν νὰ ἐκπλύνωμεν αὐτήν, πόσον γλυκὺ καὶ εὐλογημένον θὰ καθίστατο τὸ ποτήριον τοῦτο, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο ναι! τὸ τελευταῖον!

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ τοῦ Τυφλοῦ

(Ἰωαν. Κεφ 9, 1—38)

Κείμενον

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες, Ραββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς. Οὔτε οὗτος ἡμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ. ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Ἐμε δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψάντος με ἕως ἡμέρας ἐστίν· ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. Ταῦτα εἰπὼν, ἐπτύσε χαμαὶ καὶ ἐποίησε πλῆδον ἐκ τοῦ πτύσματος καὶ ἐπέχρισε τὸν πλῆδον ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ. Ὑπαγε, νύχαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ (ὅ ἐρμηνεύεται, Ἀπεσταλμένος) Ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων. Οἱ οὖν γείτονες, καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν, ἔλεγον. Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; ἄλλοι ἔλεγον, Ὅτι οὗτός ἐστιν ἄλλοι δὲ, Ὅτι ὁμοιος αὐτῷ ἐστιν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν, Ὅτι ἐγὼ εἰμι. Ἐλεγον οὖν αὐτῷ, πῶς ἀνέωχθηςάν σου οἱ ὀφθαλμοί; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν. Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πλῆδον ἐποίησε, καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ εἶπέ μοι, Ὑπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ, καὶ νύχαι· ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. Εἶπον οὖν αὐτῷ, ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει, οὐκ οἶδα. Ἀγούσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν πότε τυφλόν· ἦν δὲ Σάββατον, ὅτε τὸν πλῆδον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι, πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, πλῆδον ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἐνίψαμην, καὶ βλέπω. Ἐλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινες. Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἐστὶ παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ Σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον, Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. Λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν, Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἡνοῖξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν, Ὅτι προφήτης ἐστίν. Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος, καὶ ἠρώτησαν αὐτούς, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; Πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; Ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον, Οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη, πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἶδαμεν· ἢ τις ἡνοῖξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει· αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ αὐτοῦ λαλήσει. Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἥδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα, ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται. Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον, ὅτι ἡλι-

κίαν έχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον, ὃς ἦν τυφλὸς καὶ εἶπον αὐτῷ· Δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλὸς ἐστίν. Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· Εἰ ἁμαρτωλὸς ἐστίν, οὐκ οἶδα· ἐν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω. Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν, Τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἦνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Εἶπον ὑμῖν ἥδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκοῦειν; μὴ καὶ ἡμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; Ἐλοιδώρησαν οὖν αὐτόν, καὶ εἶπον, Σὺ εἰ μαθητὴς ἐκτίθῃς· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωσέως ἐσμὲν μαθηταί. Ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι Μωσὴ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν. Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἰδατε πόθεν ἐστὶ καὶ ἀνέωξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς. Οἶδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλὸν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει· ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβῇ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τοῦτον ἀκούει. Ἐκ τοῦ αἵματος οὐκ ἠκούσθη, διὰ ἦνοιξέ τις ὀφθαλμούς τυφλοῦ γεγεννημένου· εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὕδεν. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω καὶ ἠκούσαν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω καὶ εὐρὼν αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε, τίς ἐστὶ κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Καὶ εἶδρακα αὐτόν καὶ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνος ἐστίν. Ὁ δὲ ἔφη, Πιστεύω Κύριε, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

Σημειώσεις.

1) Παράγω = διαδίδω. 2) Ράββι = διδάσκαλος. 3) Ἐρχεται ὁ ὁ θάνατος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἡμέραν, ἥτις σημαίνει τὴν ζωὴν. 4) Προσαίτων = ἐπαίτων, ζητῶν ἐλεημοσύνην. 5) Ὁ τὸ Σάββατον οὐ τῆς ἡμέρας ἐστὶν, ἀλλ' ἐστὶν ἡμέρα τῆς Σαββάτου, διότι κατ' αὐτὴν ἐδραπέυσεν τὸν τυφλόν. 6) Συμα = διαφωνία φιλονεικία. 7) Σὺ νῦν ἐθέλεις νῦν τὸ εἶναι συμφωνήσεις. 8) Ἀποσυνάγωγος, ὅστις ἐδιδάσκετο ἐκ τῆς συναγωγῆς. Μετὰ τοῦ ἀποσυνάγωγου οὐδεὶς Ἰουδαῖος ἠδύνατο νὰ ἔχῃ σχέσιν τινὰ κοινωνικὴν ἢ θρησκευτικὴν ἐν τῇ χριστιανικῇ γλώσσῃ ἀφωρισμένους.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΤΥΦΛΩΣΙΣ

Εἶναι φοβερὰ ἡ στέρσις τῶν ὀργάνων τῶν σωματικῶν τῆς ὁράσεως. Ὁ ἄνθρωπος ὁ τυφλὸς δὲν δύναται νὰ θαυμάσῃ τὸν Δημιουργὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῆς φύσεως, δὲν δύναται νὰ ἀντιληφθῇ τῆς ἐκ τῆς ὑπαρχούσης ἐν τῇ φύσει ποικιλίας προερχομένης ἀνεκφράστου ἡδονῆς, ζῇ διαρκῶς ἐν τῷ σκότει, καὶ ἀρκεῖται εἰς τὰς ἐκ τῶν λοιπῶν αἰσθήσεων ἐντυπώσεις. Ἀλλ' ἐάν εἴναι φοβερὰ ἡ ἐκ τῆς σωματικῆς ταύτης τυφλώσεως κατάστασις, εἶναι ἔτι πολλῶν φοβερωτέρη κατάστασις ἄλλης τυφλώσεως, τῆς τυφλώσεως, ἣν παράγει ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου πρῶτον μὲν ἡ ἐκουσία ἀγνοία, καὶ δεύτερον τὸ συμφέρον τοῦ ἐγῶ. Ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι οἵτινες ἀγνοοῦντες πολλὰ πράγματα καὶ ἰδίᾳ θρησκευτικὰ ἐπιμένουσιν εἰς τὴν ἀγνοίαν ταύτην λέγοντες. Δὲν θέλω νὰ φωτισθῶ περισσότερο ἀπὸ ὅ, τι εἶμαι, εὐρίσκω εἰς τὸ σκότος μου αὐτὸ ἱκανὴν ἱκανοποίησιν, καὶ ἐπιποθῶ νὰ παραμείνω διαρκῶς εἰς τὸ σκότος τοῦτο. Καὶ τὴν θέλησιν ταύτην ἐκδηλοῦσιν ὅσοι δὲν θέλουν νὰ υποκύψωσιν εἰς τὰ δόγματα τῆς θρησκείας, οἱ ἐσφαλμέναι ἔχοντες δοξασίας, οἱ ἐκλελυμένοι βίον διάγοντες. Πάντες οὗτοι δὲν θέλουν τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου, περιφρονούντες ἐκείνους οἵτινες ζῶσιν ἐντὸς τοῦ φωτός τούτου. Ὑπάρχουσιν καὶ

ἄλλοι ἄνθρωποι, οἵτινες δὲν θέλουν νὰ διαλύσωσιν τὰς ἀμφιβολίας τὰς ὁποίας παράγει ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν ἡ μελέτη τοῦ νόμου, διότι δὲν θέλουν ν' ἀναλάβωσιν ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ἡ ἀκριβὴς μελέτη τοῦ νόμου δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτούς. Πλουτίζει οὗτος ἐκ τῆς δυστυχίας τῶν ἄλλων, ἀδίκει ἐκεῖνος ἀπονέμων τὴν δικαιοσύνην, θησαυρίζει ἄλλος ἐμπορευόμενος κατ' ἐντολὴν ἀνθρώπου τελείως ἐμπειστευμένου εἰς αὐτόν. Ὑποθέσαστε ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἡμέραν τινὰ θέλουν νὰ διερευνήσωσι πάσας τὰς πράξεις αὐτῶν. Θὰ εὐρεθῶσιν ἀπέναντι ἀδικιών, τὰς ὁποίας ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ ἐπιβάλλει εἰς αὐτούς, νὰ ἐπανορθώσωσιν. Ἀλλὰ τί πράττουσιν οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι; Καταστρέφουσιν τὴν συνείδησιν αὐτῶν ἵνα ἀποφύγῃσι τοὺς ἐλέγχους αὐτῆς καὶ συνάμα τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεως ἐπιβάλλει εἰς αὐτούς νὰ ἱκανοποιηθῶσιν. Ἰδοὺ ἡ τυφλωσις ἡ πνευματικὴ.

Οὐδὲν ἁμάρτημα ἄλλο ἀντιτίθεται κατὰ τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου τοσοῦτον, ὅσον ἡ ἐκουσία τυφλωσις. Ἡ τυφλωσις εἶναι τὸ ἀληθὲς ἁμάρτημα διότι ἀραιεῖ τὴν ἡμῶν τὴν πρώτην καὶ κυριωτέραν χάριν, τὴν χάριν τῆς γνώσεως. Ὁ Θεὸς ἀρκεῖται λοιπὸν ἐντεῦθεν ἵνα σώσῃ ἡμᾶς, συμμορφούμενος πρὸς τὴν τάξιν τὴν ὁποίαν αὐτὸς οὗτος καθώρισεν ἐν τῇ φύσει. Διότι ὅπως ἐν τῇ φύσει δὲν δύναται τις νὰ ἐνεργήσῃ τι ἄνευ ἀκριβοῦς γνώσεως τοῦ πράγματος εἰς ὃ ἀσχολεῖται, οὕτως καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς θείας χάριτος. Ὁ Θεὸς δὲν δύναται ν' ἀπεργασθῇ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, ἐάν μὴ συνεργασθῇ εἰς ταύτην μετὰ τῆς θείας χάριτος καὶ ἡ θέλησις ἡμῶν. Καὶ ἡ θέλησις ἡμῶν παρέχει τὴν συνεργασίαν αὐτῆς ταύτην ἐνισχυομένη ὑπὸ τῆς γνώσεως.

Πρόσωπα τὰ ὁποία διατελοῦσιν ἐκουσίως ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἀπορῶντων εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτῶν τὴν ψυχικὴν, δὲν δύναται νὰ προβάλλωσιν τὴν ἀγνοίαν ταύτην ὡς δικαιολογίαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐάν περὶ πάντων τῶν λοιπῶν πραγμάτων δὲν ἀποφεύγωμεν τὸν φωτισμὸν ἡμῶν, ἀλλ' ἐπιδιώκομεν ἐπιμελῶς νὰ κατανοήσωμεν ταῦτα ἐντελῶς, ἐν τοῖς ἀπορῶσιν εἰς τὴν σωτηρίαν ἡμῶν πράγμασι, οὐδεμίαν δεικνύομεν προθυμίαν. Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι ἐάν δὲν ἐπιθυμῶσι νὰ μάθωσι τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν πράγματα, ὀφείλουν ἐν τούτοις νὰ λύσωσι τὰς ἀμφιβολίας αὐτῶν, διότι ἐάν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἀμφιβολίας ἐνεργῶσι, τὸ φῶς τοῦτο εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ρίψῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Παρατηρήσατε· ἄνθρωπός τις ἀμφιβάλλει ἐάν πρᾶξις τις εἴναι ἁμαρτία ἢ μὴ. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος οὗτος χωρὶς νὰ λύσῃ τὴν ἀμφιβολίαν τοῦ ταύτην διαπραττεῖ τὴν πρᾶξιν. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτάνει. Ἀμφιβάλλω ἐάν τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἀνήκῃ εἰς ἐμέ, καὶ ἐν τούτοις οἰκισιοποιῶμαι αὐτό. Δὲν εἶναι ἡ πρᾶξις αὕτη ὑπεξαίρεσις;

Τρεῖς εἶναι οἱ βαθμοὶ τῆς πνευματικῆς τυφλώσεως. Ὁ ἄνθρωπος ἁμαρτάνει. Ἀμαρτάνων αἰσθάνεται ἐσωτερικὴν ψυχικὴν ὀδύνην, φωνὴν ἀγρίαν τῆς παρωργισμένης συνειδήσεως αὐτοῦ. Αἰσθάνεται ἐν τῇ φωνῇ ταύτῃ ἀπήχησιν τῆς φωνῆς τοῦ Θεοῦ, καὶ θέλει ν' ἀποσέσῃ τὴν συνείδησιν ἐν ἑαυτῷ. Ἐγκαταλείπει λοιπὸν τὸν Θεόν, ἀπομακρύνεται ἐπιμελῶς ἀπὸ παντὸς καθήκοντος θρησκευτικοῦ συνδεομένου πρὸς τὸν Θεόν καὶ παραμελεῖ ἐντελῶς τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Ἐφ' οὗ ἐξωθήσῃ τὸν Θεὸν ἐκ τῆς καρδίας αὐτοῦ καὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ γίνεται ἀναίσθητος. Πᾶν αἶσθημα ὑφίσταται ἐν αὐτῷ ἀλλοίωσιν μέχρι καταστροφῆς, ἀποβάλλει τὴν συνείδησιν τῆς τιμῆς, ἀποβάλλει πᾶσαν αἰδῶ, λησμονεῖ ἐντελῶς πᾶν ἀξίωμα ἠθικῆς, καὶ ἀδιαφορεῖ περὶ παντὸς καθήκοντος αὐτοῦ, γίνεται ἀναίσθητος. Ἡ ἀναίσθησις ἀποκαθρύνει τὴν καρδίαν, καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς δὲν ἔχει πλέον συνείδησιν ἑαυτοῦ. Ὑφίσταται ἐν εἰδος ληθάργου, ὅστις ὅχι μόνον δεινὸν δεικνύει τὸ νόσημα, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀσθενὴς δὲν αἰσθάνεται τὸ νόσημα αὐτοῦ.

Καὶ τὴν τυφλωσιν τὴν πνευματικὴν δὲν θεραπεύει ἄλλος παρὰ ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ πρὸς αὐτὸν προσφυγὴ, εἶναι ἡ ἀληθὴς θεραπεία. Καὶ πρῶτον ὁ Χριστιανὸς ὁ πάσχων τὴν τυφλωσιν ταύτην ὀφείλει νὰ καταλίπῃ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀσθενείας, τὴν ἁμαρτίαν. Ὄφείλει νὰ εἰπῇ εἰς ἑαυτόν—ἀρκεῖ πλέον—ἀρκοῦσιν αἱ βλασφημίαι, ἀρκοῦσιν αἱ ἀδικίαι, ἀρκεῖ ἡ παραλυσία, ἀρκοῦσι τὰ παντοῖα σκάνδαλα. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀρκετὰ νὰ σταματήσῃ τῇ προχωρῶν πρὸς τὸ κακόν. Ὄφείλει νὰ κατεργασθῇ ἐν αὐτῷ ριζικὴν μεταβολὴν τῶν σκέψεων καὶ τῶν πράξεων αὐτοῦ, ἀπαρνούμενος πᾶσα κακὴν συνήθειαν. Ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν ἀρκεῖ τοῦτο μόνον· ὀφείλει νὰ ἐπιδείξῃ ἀληθῆς μετάνοιαν ἀφωσιούμενος ἐντελῶς εἰς τὴν πλήρωσιν τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ, καὶ ζῶν ζωὴν ἐντελῶς Χριστιανικὴν, ἐπανερχόμενος εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐνασκήν πάντα τὰ θρησκευτικὰ αὐτοῦ καθήκοντα. Οὕτω διανοίγονται οἱ ψυχικοὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ Χριστιανοῦ, καὶ ἐξασφαλίζεται ἡ ἐν τῷ αἰωνίῳ φωτὶ ζωὴ αὐτοῦ.

ΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ Η ΕΘΝΙΚΗ ΜΑΣ ΤΙΜΗ

Α'.

Ἐκαθήμεν ἄλλοτε πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐπὶ τινος θρανίου καὶ ἠκροῦμεν μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὸ ἀρχαιολογικὸν μάθημα τοῦ ἐνθουσιώδους καὶ εὐφραδιστάτου Ἑρνεστού Κουρτίου, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Βερολίῳ Πανεπιστημίου. ὤμιλε περὶ τῶν θαυμασιῶν χαρακτήρων, οἱ ὅποιοι, ὡς λεπτομερῶς καὶ ἀκριβῶς περιέγραψεν, παρατηροῦντο ἐπὶ τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἀρχαίας τέχνης, καὶ τότε, ἵνα δείξῃ ἡμῖν σαφέστερον αὐτοὺς, λαμβάνει ἀπὸ τινος τραπέζης μικρὰν κεφαλὴν μαρμαρίνου, ἐκεῖ πρότερον τοποθετηθεῖσαν, καὶ ἐπιδεικνύων αὐτὴν πρὸς ἡμᾶς τοὺς ὑπερδιακρίτους ἀκροατάς του εἶπε αὐτῇ τὴν ἐξαισίαν τέχνης κεφαλὴν ἀνευρεθεῖσαν ἐπ' ἐσχάτων ἐν Πελοποννήσῳ ἠδυνήθη τὸ Μουσεῖον ἡμῶν νὰ προμηθευθῇ διὰ πλαγίας ὁδοῦ. Παρατηρήσατε, Κύριοι, ἀκριβῶς καὶ θά μοι ὁμολογήσετε, ὅτι κανονικότερας γραμμάς εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ καλλιτέχνης. Περιετὰ τῷ ὄντι ἰδανικόν, θεῖον κάλλος. Οὐδεμίαν χρηματικὴν τιμὴν ἠδύνατο νὰ εἶναι πᾶρα πολὺ διὰ τοιοῦτον ἀριστοῦργημα. Καὶ ἐνῶ ταῦτα ἔλεγεν ἐκεῖνος, ἐγὼ ἐσυλλογιζόμην ὅχι τὸ κάλλος, τὴν τέχνην καὶ τὴν χρηματικὴν ἀξίαν τῆς κεφαλῆς, ἀλλὰ τὸ αἶσχος, καὶ τὴν ἀμουσίαν καὶ τὴν ἀτιμίαν ἡμῶν, οἱ ὅποιοι ὅπως οἱ σπάταλοι καὶ διεφθαρμένοι υἱοί, πωλοῦμεν εἰς τοὺς ξένους ἀντὶ χρημάτων τὴν δόξαν τῶν προγόνων μας, τὰ ἔργα αὐτῶν ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποία ἀπὸ θανάτου ἐκείνων, τὰ μαρτύρια τῆς ἀρχαίας καὶ μεγάλης εὐγενείας τῆς φυλῆς μας. Ἐνόμιζον ὅτι πάντες οἱ ἐκεῖ παρκαθημένοι ἐβλεπον πρὸς ἐμέ, ὡς νὰ ἔλεγον, εἰδὼ καὶ οὗτος ἐδῶ ἀνήκει, εἰς τὸν λαὸν ἐκεῖνον, μετὰ τοῦ ὁποίου τοσοῦτοι καὶ τοιοῦτοι ὑπάρχουν καὶ κακουργοὺν ἀφιλοτίμοι ἄνθρωποι. Ἐπεσσεύετο τότε νὰ ἀκούω περαιτέρω τὴν διδασκαλίαν τοῦ σοφοῦ ἀνδρός καὶ ἐπεθύμουν νὰ ἠδυνάμην νὰ φύγω, νὰ ἐξαφανισθῶ ἀπὸ τοῦ μέσου τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἔχαιρον διὰ τὴν ἰδικὴν μας κακίαν, ἐπεθύμουν νὰ ἠνοίγετο ἡ γῆ νὰ με καταπῇ, διὰ νὰ μὴ βλέπω καὶ ἀκούω τὴν ἐθνικὴν αἰσχύνην νὰ ἀνακηρύττεται ἐπισήμως οὕτως ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἐπιστήμης τεμένει. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης καταφρόνησις ἄκρα καὶ μίσος ἀσπονδὸν ἐγεννήθη καὶ ἀνεπτύχθη ἐν τῇ ψυχῇ μου κατὰ παντὸς ὅστις ἐμπαροῦεταί τὴν τιμὴν, τὴν εὐγένειαν τοῦ ἔθνους μας.

Ἀλλὰ τὸ αἶσθημα τοῦτο ἔφθασεν εἰς τὸ κατακρύφον, ἵτε μετὰ τινος ἡμέρας ἐτελείτο ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ Συνέδριον τῶν ἀσχιολομένων περὶ τὰς Ἀσιατικὰς γλώσσας καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἄλλων τῆς Γερμανίας καὶ ἐκ τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις λαοῖς Πανεπιστημίων προσήλθον καθηγηταὶ καὶ

λόγιοι. Μεταξὺ τούτων ἦσαν καὶ τινες, τοὺς ὁποίους πρότερον ἐν ἄλλοις Πανεπιστημίοις εἶχον ἐγὼ γνωρίσει καὶ ἐπὶ πολὺ ἀκροασθῇ, καὶ ἐνόμισα καθήκον μου νὰ ἐπισκεφθῶ αὐτοὺς εἰς τὰ ξενοδοχεῖα, εἰς τὰ ὁποία ἔμενον. Οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ἐχάρησαν μεγάλως διὰ τοῦτο, καὶ ἐγὼ ὁμοίως ἤμην πολὺ εὐχαριστημένος νὰ βλέπω πάλιν τοὺς σοφοὺς διδασκάλους μου καὶ νὰ ἡμπορῶ νὰ ὑποβάλω εἰς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πλησίον καὶ διὰ ζώσης φωνῆς τὰ σέβη μου, ὅτε τις, αὐτῶν πρὸ μικροῦ ἐπιστρέψας ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἤρχισε νὰ μοι διηγείται τὰς ἐντυπώσεις του, ποῦ ἐπῆγε, τίνας θέσεις ἐπεσκέφθη, τίνας ἀνθρώπους ἐγνωρίσε καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ὅτι ἠγόρασε καὶ μερικὰς ἀρχαιοτήτας, οἷον Ταναγραῖας κόρας, μικρὸν χαλκοῦν Ἑρμῆν κτλ. καὶ εἰς αὐτὰ, προσέθηκε, γνήσια, γνησιώτατα, διότι ὁ... (καὶ ἀνέφερε πρόσωπόν τι τὸ ὁποῖον τῶρα δὲν ὑπάρχει πλέον) ἔφερε μοι ταῦτα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μετὰ πολλῶν ἄλλων πραγμάτων, ἐγὼ δὲ ἐξέλεξα ταῦτα καὶ ἠγόρασα μετὰ τὴν συμφωνίαν νὰ τὰ ἐπιστρέψω καὶ νὰ λαμβάνω τὴν τιμὴν τῶν ὁπίου, ἀν' ἐντὸς πέντε ἐτῶν ἤθελέ τι τούτων εὐρεθῇ κίβδηλον.

Εὐθὺς ὡς ἤκουσα ταῦτα, ἔσπευσα ν' ἀποχαιρετίσω αὐτόν καὶ παραιτήσας πᾶσαν ἄλλην ἐπίσκεψιν ἔδραμον εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ ἐκρύβην. Ἐφρόνουν ὅτι δὲν μοι ἐπιτρέπετο νὰ παρακῆμαι καὶ συνομιλῶ μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, τῶν μαρτύρων τῆς ἐθνικῆς μας ἀφιλοτιμίας καὶ αἰσχύνης. Ἐπίστευον ὅτι, ἀν' ἡμεῖς δικαίως σήμερον καταφρονούμεν καὶ οἰκτιρῶμεν τὸν υἱὸν ἐκεῖνον, ὅστις πολλὰ καὶ καλὰ κληρονομήσας παρὰ τοῦ πατρὸς χρήματα καὶ κτήματα κατασπαταλῆσεν αὐτὰ εἰς μέθας καὶ ἀσωτείας, πόσον δικαιοτέρον πρέπει νὰ νομίζωσιν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ἡμᾶς ἀξιοκαταφρονήτους καὶ ἀξίους οἴκτου, οἱ ὅποιοι ὄντι τὰ χρήματα καὶ τὰ κτήματα, τὰ ὁποία ἡμπορεῖ πάλιν τις ν' ἀποκτήσῃ ἀλλὰ τὰ ἀθάνατα, τὰ ἀμίμητα ἔργα τῶν προγόνων μας ὡς βάρβαροι καὶ ἀναίσθητοι μοιράζομεν εἰς τοὺς ξένους;

ΕΚΑΤΟΝ ΕΤΗ ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΤΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ

1804—1904

ΣΑΜΟΥΗΛ

Β'.

Πόθεν ἔρχεται ὁ ἀγνώστος οὗτος; Ἐγεννήθη ἐπὶ τῶν ἀδαμάστων Ἀγρῶν; Ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ Ὀλύμπου τὸν ἐφώτισαν αἱ πρῶται τοῦ ἡλιακοῦ φωτός μελιχραὶ ἀκτίνες; Τὰ ἐλεύθερα κλεφτοπούλα ἐκτρυσοῦν, ἀπὸς κάμπους σκλάβοι κατοικοῦν. Ἀλλὰ δὲν τρέφουσι πάντοτε τῶν ὀρέων αἱ κορυφαὶ ἀρίας αἰωνοβίους οὐδὲ σκώληκες μόνον ἔρπουσι, εἰς τὰς πεδιάδας τὰς ταπεινὰς. Καὶ ἐκεῖ ὑψηλὰ τοῦ ὁμοφύλου λύκου ἀκούεται ἡ ὠρυγὴ καὶ πάλιν κάτω εἰς τὴν πεδιάδα τρέχει ὑπερήφανος ὁ πολεμιστὴρ ἵππος. Τὰ διδάγματα τοῦ οἴκου, τῆς ἐκκλησίας, τοῦ σχολείου τὰ ἄγρια, ὅπως ἡ Δημήτηρ, κατακαίοντα τοῦ Ἐλευσινίου βασιλοπαίδος Δημοφῶντος τὴν φύσιν τὴν θνητὴν, ἀθάνατον αὐτὸν ἀπειργάζετο, καὶ ταῦτα ἀφανίζοντα ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζωῶδες διαπλάττουσιν αὐτὸν εἰς ἡμίθεον.

Εἰς τὰ Δερβιζανὰ τῆς Παραμυθίας ἐν οἴκῳ πενιχρῷ, ὅστις εὐσεβὴς ἔφερε τὴν ἐθνικὴν ψυχὴν, ὁ Σταῦρος Θεμελῆς ἐγεννήθη. Τέλειος γενόμενος νεανίας πολλὰκις βεβαίως ὀνειροπολῆσας τῶν μαρτύρων τὸν θάνατον, θαυμάζων καὶ ἐκπληκτος ἠκολούθησε τὸν ἔνθεον τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς ἐλληνικῆς παιδείας κήρυκα, Κοσμάν τὸν Αἰτωλόν, τὸν ἱεραπόστολον καὶ μάρτυρα. Ὁ θάνατος δὲ τούτου ἐν Βερατίῳ θέλγει καὶ εἰς μνήσιν καλεῖ τὸν μαθητὴν του, τὸν χρηστὸν ἀργύτην τῶν Δερβιζανῶν διὰ τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος Σαμουὴλ μετονομασθέντα. Ράβδον λοιπὸν ἔχων στήριγμα ἐπὶ

τοῦ τρομακτικοῦ κρημνοῦ καὶ πήραν, εὐλογημένον φόρημα, καὶ ἂν ἄρτον μόνον περιέχει, ὥρμησεν ἀπὸ Φιλιατῶν μέχρις Ἀρτης τὴν ἀγάπην κηρύσσειν πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν καθοσίωσιν εἰς τὴν θρησκείαν τοῦ γλυκυτάτου Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ ψυχὴ του, — ψυχὴ Ἡπειρώτου ἀγνή, ἐθνικὴ καὶ χριστιανὴ — ἐβλεπε βαδίζοντα μὲν ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν δὲ νοητὴν κεφαλὴν του αἰρόντα ὑπεράνω τῶν ἀστρῶν, μὲ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν κραταιὰν ἐπὶ τοῦ θόλου τῆς Ἀγίας Σοφίας ἀσπίλον στήνοντα ἀκτινοβόλον σταυρόν.

Ἀνέβη εἰς τὸ Σοῦλι.

Ἐδῶ δὲν ἔλαμπε πλέον τῆς χρυσάκτινος πρὸς τὴν πατρίδα ἀφοσίωσιν τὸ πρόσωπον. Ὁμίχλη πένθιμος τῆς φύσεως ὄψις — ἤρχισε καλύπτουσα βαρεῖα καὶ νοσηρὰ τὰς ψυχάς! Ἐγώτισμός φιλόπρωτος διέστησε τοὺς ἀνδρείους. Καὶ ἔχουσι μὲν εἰσέτι ἐν τῇ ψυχῇ ἀθάνατον τὸ ἀρητήριον, καὶ τὸν περὶ τὰ πολεμικὰ ἀπαράμιλλον ἐμπειρίαν, τὸ ἀφόδητον τῆς ψυχῆς, τὴν ἀδικαφορίαν πρὸ τοῦ θανάτου καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς ἀκόμη τὸ εὐτράπελον. Ἀλλ' ἐπῆλθε, νέφη σύρουσα πρὸς δυσμὰς τοῦ ὀρίζοντος ἡ ἐσπέρα. Ἐριδες, ὅχι ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας ἀνταγωνισμός, ἀλλὰ τῆς μεγαλοψυχίας ὀλεθρος, καὶ ὁ ἀλάστωρ φθόνος γεννᾶται, τῆς προδοσίας πολλάκις ὁ πατήρ. Καὶ ταῦτα ἐγένοντο ἐν Σουλίῳ, ἐν ᾧ ὁ Ἀλῆς προέβαιεν ἀκαταπάλαιστος, ὡς τοῦ πόντου ἡ πλημμυρίς, τὴν ὁποίαν οὐδεμία ν' ἀποτρέψῃ δύναται δύναμις ἀνθρωπίνη.

Τότε ἔφθασεν ὁ Σαμουήλ. Οἱ γλυκεῖς ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀκτινῆος αἰγλῆς πρωΐνης διαχέουσιν εἰς τοὺς ἐσκοτισμένους ἡ λιτότης τοῦ βίου τοῦ ἐμψυχώνει τοὺς ἀποκαμίνοντας ἐκ τῆς πείνης, βδέλλας αἰμοχαροῦς, τὸ ἄτρομον ἐν ταῖς μάχαις ἀνδρειότερους καθιστᾷ τοὺς πολεμιστὰς περημισμένους. Ἰσως οὐδ' αὐτὸς ὁ Φῶτος, αὐτὸς ὁ Δῆμος Δράκος, οὐδ' αὐτὸς ὁ Τζήμας Ζέρβας θὰ ἠδύναντο νὰ καυχήθωσιν ὅτι πρὸ τῶν πολεμίων εἰς ἄμυναν ἡ ἐφοδὸν ἦσαν μᾶλλον ἀπτόητοι τοῦ ἐκ Παρμιουθῆς καλογήρου. Ἀλλ' ὅμως μετὰ τὰς μάχας οὐδαμοῦ ἐν αὐτῷ τῷ γαῦρον φρόνημα, οὐδαμοῦ ἡ ἀγερωχία ἡρωικοῦ πολεμιστοῦ. Μετρίοφρων, ἔργον μόνον κοινὸν στρατιωτῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Χριστοῦ νομίζων ὅτι ἐτέλεσεν, ἐκλείετο εἰς τὸ ὑπὸ τὸ Κοῦγκι σπηλαιῶδες κελίον του, ἐν ὕμνοις τὸν θεὸν δοξάζων τὸν γλυκὺν πατέρα τῶν χριστιανῶν, οὐχὶ μὲν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ ἀλλὰ μὲ φωνὴν ψυχῆς εὐσεβοῦς ᾄδων τᾶσματα Ρωμανοῦ τοῦ μελωδοῦ καὶ τοῦ προφητάνοντος Δαυτὶ τοὺς ἐνθέους ὕμνους.

Ἀλλ' ἂν, κραταιῶνων τὴν τόλμην τῶν πολεμιστῶν, κηρύσσει λέγων, ὡς ἐμπνευσμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, **εὐ κ ο λ ὠ τ ε ρ ο ν εἶ ν α ἰ ν ἄ γ ε ῖ ν ἡ ὁ οὐ ρ α ν ὅς χ ἄ λ κ ι ν ο ς π α ρ ἄ τ ὸ Σ ο ῦ λ ι τ ο ῦ ρ κ ι κ ο ν**. κατανοῶν ὅμως ὅτι προσεγγίζει **εἡ τ ε λ ε υ τ α ῖ α κ ρ ῖ σ ι ς**, καθ' ὃν χρόνον ὁ Ἀλῆς διαταχθεὶς ὑπὸ τοῦ

σουλτάνου ἐπολέμει κατὰ τοῦ ἀποστάτου Τζωρτζήμ πασᾶ τῆς Ἀδριανουπόλεως, συλλέξας ἐκ τῶν πέριξ σουλιωτικῶν καὶ ἄλλων τῆς Λέκκης χωρίων ἀργύρια ἀνήγειρε ἐπὶ τοῦ Κοῦγκι τὸν ναῖσκον τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς καὶ κατὰ τὰ εὐεπίδατα μέρη τοῦ τραχεοῦς λόφου τὸ μικρὸν τεῖχος, κατὰ τῶν ὑπερκόμπων δυνάμεων τοῦ βεζύρου, ὕστατον ἂν μὴ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας, ὑπὲρ τῆς τιμῆς ὅμως τοῦ Σουλίου ἀμυντήριον.

ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Μία γνώμη καθ' ἰδομάδα

«... Καὶ εἰς ἀνὴρ πολλάκις ἐὰν ἐρώσῃ μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ τὰ ἐπεισοκτα αὐτοῦ προτερήματα, δύναται νὰ ἀποκαταστήσῃ εὐτυχὴν οὐ μόνον οἶκον καὶ ἐπαρχίαν, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον βασιλείαν, πόσω μᾶλλον διαρκεῖ ἀγαθὴν τύχην εὐρεθῶσι πολλοὶ τοιοῦτοι σύμφωνοι πρὸς τὸ ἀγαθόν;... Πλὴν οἱ τοιοῦτοι δὲν εἶναι δυνατοὶ νὰ γεννηθῶσιν ἐκ τῶν δένδρων καὶ τῶν πετρῶν ἀλλ' ἐκ τῶν σχολείων τῶν συστηματικῶν καὶ εὐτάκτων, ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι, γεννῶντες, γεννῶσι ζῶα μόνον, διαπεπλάσμενα κατὰ τὰ ἔξω· τὸ δὲ ἐσωτερικὸν εἰσάγεται ἐκ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς καὶ παιδείας, ἀπερ ἀποκαθιστᾷ τοὺς ἀνθρώπους τελεῖους, ἐξ ὧν διοικοῦνται εὐτυχῶς τὰ συστήματα παρταχοῦ καὶ ἰδιᾶ κατ' οἶκους, καὶ κοινῶς κατὰ πόλεις.

Νεοφ. Δούκας

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Δωρεαὶ ὑπὲρ τῶν Πατριῶν

Ὁ κ. Θεοδ. Δυμπρίτης ἀπέστειλεν ὑπὲρ τῆς ἐκδόσεως τῶν «Πατριῶν» δωρεὰν ἐτησίαν ἐκ δρ. 15. —
Ὁ κ. Πηγή Δ. Παπᾶ δρ. 10.

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Κ. Π. Τ. (...) Θὰ κανονισθῇ ἐν καιρῷ καὶ δεόντως ἡ ἀποστολὴ. I. M. X. (...) Εὐτυχῶς ἐξευρέθη τόπος, — Οὕτω θὰ λάβητε καὶ τὰ ἀπὸ πολλοῦ ζητηθέντα. — Α. Ν. Σ ο υ ε ῖ. Εἶχε διαταχθῇ ὑπὸ τῆς διευθύνσεως ἡ προσωρινὴ διακοπὴ διὰ λόγους, οὓς αὐτὴ ἔκρινεν εὐλόγους, ἐπανελήφθη δὲ καταλλήλως. Δικαιοῦσθε νὰ ζητήσητε τὰ τυχόν ἀπωλεσθέντα φύλλα. Δ. Δ ε ω ν ἰ δ ι ο ν. Κατὰ λάθος περιελήφθη ὁ φάκελλος ἡμῶν εἰς δικαιοπάς τινος κριθείσας ἀναγκαίας πρὸς πληρωσιν λίαν ἐπείγουσων αἰτήσεων. Ἀρκεῖ νὰ εἰπῶμεν ἡμῖν ὅτι ἐπροτάθη νὰ διακοφῶμεν ἀπᾶσας τὰς μέχρι τοῦδε ἀποστολάς, ἵνα ἐκπληρώσωμεν, τὰς ἐν τῷ μεταξύ ὑποβληθείσας αἰτήσεις, ἀπαιτούσας μάλιστα ὑπέρτερον ἀρμόδιον φύλλον, ἵνα ἐννοήσητε εἰς ποίας δυσχερεῖας θὰ εὐρισκώμεθα μέχρι τῆς αὐθιγῆς τῆς ἐκδόσεως. Ἐγραψαν ἡμῖν ἐπὶ λέξει καὶ λίαν κολακευτικῶς, ὅτι ἀρκετὰ ἐποτίσθησαν οἱ ἡμίσεις ἄγροι καὶ εἶναι δίκαιον νὰ ποτισθῶσι ἔτι καὶ ἐπὶ δύο ἔτη οἱ ἑτεροί. Ἀλλ' ἡμεῖς πάντοτε ἐλπίζομεν ὅτι ταχέως θὰ ποτίζωνται καὶ οὗτοι καὶ ἐκεῖνοι.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΠΑΠ.

ΛΟΥΤΡΑ ΚΥΛΛΗΝΗΣ

Ἡ λειτουργία τῶν λουτρῶν Κυλλήνης ἀρχεταὶ ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Δευτέρας 26 Ἀπριλίου.

Ἀναχώρησις ἐξ Ἀθηνῶν μὲ ἄμαξοστ. τῆς 7 π. μ. Ἀφίξεις εἰς λουτρά 7. 25 π. μ. Ἐκ Πατρῶν 6, 30 π. μ. καὶ 4 π. μ. ἀφίξεις εἰς λουτρά 10. 40 π. μ. καὶ 7. 25 π. μ. Τιμαὶ εἰσιτηρίων ἡλαττωμένα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΙΚΕΛΑΣ

ὁδὸς Κοραῆ ἀριθ. 4 ἐν Ἀθήναις

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ

Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν οἰκῶν καὶ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν ἡ ΕΘΝΙΚΗ, πυρασφάλεια. — ἡ PROVIDENTIA, ἀσφάλεια μεταφορᾶς. —

LA NATIONALE Παρισίων, ἀσφάλεια ζωῆς. —

Ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εἰδοποιεῖ τοὺς ἐγγραφέντας εἰς τὸ Λαχειοφρόνον δάνειον αὐτῆς, τῶν 20, 500,000 ὅτι καὶ πρὸ τῆς 1ης Μαΐου, ε. ἔ. δύνανται οἱ βουλομένοι νὰ προσέλθωσι πρὸς ἀνταλλαγὴν τῶν ὁδοιῶν αὐτοῖς ἀποδείξεων διὰ προσωρινῶν τίτλων τοῦ δανείου καὶ πρὸς καταβολὴν τῆς δευτέρας δόσεως εἰς τὰ γραφεῖα αὐτῆς καὶ τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς, ὡς καὶ εἰς τὰ λοιπὰ Τραπεζικὰ γραφεῖα παρ' οἷς ἐνεγράφησαν. Ἐν Ἀθήναις τῷ 26 Ἀπριλίου 1904